

FRANCISC PALL

(1911 - 1992)

S-a stins din viață în Germania, la sfârșitul lunii septembrie 1992, istoricul Francisc Pall, profesor la Universitatea din Cluj și autor al unor lucrări fundamentale de istoriografie, medievist cu un prestigiu internațional incontestabil.

Născut la Carei în 1911, și-a făcut studiile secundare în orașul natal, iar cele superioare la Universitatea din Cluj, în perioada 1929 - 1933. Între anii 1934 - 1936 a studiat la Școala română din Roma, făcând cercetări aprofundate de istorie în arhivele și bibliotecile italiene, în special de la Vatican. După ce în anul 1936 și-a susținut teza de doctorat în istorie universală și bizantinologie, și-a continuat studiile la Școala română din Paris (1937 - 1938), mai apoi făcând cercetări în biblioteci și arhive din Germania și Anglia.

În 1936 a fost numit asistent la catedra de istorie universală a Universității din Cluj, după care a ajuns conferențiar. Din 1962 a devenit titular al postului de profesor la catedra de istorie universală, predând până la pensionare cursul de istorie medie universală și cel de istorie a Bizanțului.

Ca membru al Institutului de Istorie din Cluj, a fost șef de secție al acestei prestigioase instituții de cercetare, conducând colectivul științific ce a publicat cele șase volume ale colecției **Documente privind istoria României. Seria C. Transilvania**. În introducerea lor a publicat două volume masive în care a dezbătut probleme legate de diplomatică, sigilografie, cronologie și paleografie latină medievală, înscrind-se printre fondatorii școlii clujene de editare de documente.

Profesorul Francisc Pall și-a înscris numele între medieviștii de talie ai Europei prin studiile sale consacrate cruciadelor târzii, luptelor antiotomane din spațiul sud-estului european, relațiilor dintre acest spațiu și Italia în secolele al XV-lea și al XVI-lea etc. A fost unul din autorii volumului al II-lea al tratatului de **Istorie a României**, rămasă, până la urmă, singura realizare de această talie a istoriografiei române din întregul secol al XX-lea.

Ca profesor s-a impus prin distincția discursului academic, a capacității cu totul remarcabile de a sintetiza esența proceselor și fenomenelor istorice dezbătute. În aparență rece și distant, profesorul Francisc Pall a imprimat actului educațional universitar pe care l-a practicat acea atmosferă de sobrietate și de comunicare directă, sever științifică, atât de specifică școlii universitare clujene. S-a distanțat de aventurile politice ale unor colegi de-ai săi, afișând în fața exceselor epocii o atitudine de indiferență dureroasă.

La câțiva ani după pensionare s-a stabilit în Germania, urmându-și familia care a decis să nu mai facă experiențe de supraviețuire în condițiile anilor '80. Ultimii ani ai senectuții sale au fost dominați de starea fizică precară ce i-a marcat, de fapt, ultimele decenii de viață. În memoria studenților săi va rămâne însă imaginea profesorului sobru, a savantului de talie europeană, evitat de forurile științifice românești până și după trecerea sa în neființă.

Sit tibi terra levis.

GHEORGHE GORUN